

Gode relasjoner skaper trygge og gode skolemiljø

Arbeid med relasjoner er noe av det viktigste dere som jobber på skolen gjør for å skape et trygt og godt skolemiljø. Gode relasjoner er grunnleggende for et inkluderende fellesskap, der alle elevene har det trygt og godt.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 01.08.2024

Skolen er en arena for sosialt samspill, både mellom elever og ansatte og elevene imellom. Relasjoner med både medelever og ansatte på skolen har betydning for elevenes motivasjon, helse, trivsel og læring. Alle elever trenger å bli sett, forstått og verdsatt for den de er, og de trenger å oppleve den trivselen, tryggheten og tilhørigheten som gode relasjoner gir. I tillegg lærer elevene mer sammen med elever og ansatte som de har et godt forhold til.

Relasjoner vil alltid utvikles i en kontekst. Forskning viser at et positivt læringsmiljø har sammenheng med gode relasjoner på alle plan. God ledelse og gode relasjoner mellom dere ansatte danner en god ramme også for relasjoner mellom ansatte og elever, mellom elevene og med foreldrene.

Relasjoner mellom elever og ansatte

Relasjonene mellom elever og dere som jobber på skolen har mye å si for elevenes trivsel, psykiske helse, læring og utvikling, både på kort og lang sikt. Det er derfor noe alle bør ha et bevisst forhold til.

Kvaliteten på relasjonen har sammenheng med elevenes læring og faglige fungering, siden gode relasjoner fremmer økt engasjement og motivasjon hos elevene. Relasjoner mellom ansatte og elev er avhengig av at dere samhandler ofte og godt.

Positive relasjoner har også en sterk sammenheng med elevens sosioemosjonelle utvikling, blant annet positiv atferd og sosiale ferdigheter, og elevenes opplevelse av tilhørighet til skolen.

Flere studier viser at gode relasjoner mellom ansatte og elever henger sammen med redusert forekomst av mobbing. Mye tyder derfor på at disse relasjonene er en sentral faktor i arbeidet med å forebygge krenkelser i skolen.

Den ansatte har alltid ansvar for relasjonen

I relasjoner mellom elever og ansatte, er det alltid du som ansatt som har ansvar for kvaliteten på relasjonen. Dette ligger til rollen som voksen og profesjonell. Du har ansvar for å legge til rette for å utvikle og vedlikeholde gode relasjoner til alle elever.

Din evne til å være sensitiv er viktig for å bygge gode relasjoner. Sensitivitet handler om å være emosjonelt tilgjengelig, og å være villig til å genuint gå inn for å fange opp elevenes signaler. Dette kan både være signaler på glede, men også på uro og negative følelser. Hvis relasjoner ikke fungerer, er det du som ansatt som må vende blikket mot deg selv og ditt bidrag i relasjonen.

Du kan bli trigget i møte med ulik type atferd hos elever. Det er viktig å bli kjent med egne triggere, enten gjennom selvrefleksjon eller refleksjon med kollegaer, for å bli i stand til å legge bedre til rette for en god relasjon med eleven.

[Les mer om tiltak for å bedre relasjoner](#)

Kjennetegn på en god relasjon

En god relasjon kjennetegnes av at du viser omsorg, respekt, anerkjennelse og forventninger til elevene, og at elevene opplever tillit, trygghet og engasjement fra deg. Du må anstrenge deg for å forstå hver enkelt elevs perspektiv og handlinger, og tilby både emosjonell støtte og trygge rammer når det trengs. Dette er viktig for alle elever, og særlig viktig for elever som av ulike grunner strever på skolen.

Relasjoner er preget av gjensidighet der begge parter både påvirker og blir påvirket av hverandre. Denne gjensidigheten gjør at relasjoner alltid er dynamiske og kan endres. For eksempel kan det at en ansatt endrer på sin forståelse av og væremåte overfor en elev føre til endringer hos eleven.

Relasjoner mellom elever

Å ha venner og tilhøre et fellesskap er viktig for elevenes sosiale og faglige utvikling. Vennskap er en beskyttelse mot krenkelser, og skaper trygghet for eleven. Skolen er en av elevenes viktigste arenaer for vennskap. Elever som har gode venner på skolen, som føler seg inkludert i et sosialt fellesskap, og som opplever støtte og hjelp fra medelever, har bedre forutsetninger for å lære og trives på skolen.

Relasjoner mellom elever kan også fremme demokratiske verdier, sosiale ferdigheter og samarbeidsevne.

Dere som jobber i skolen, har ansvar for at alle elevene får mulighet til å etablere positive relasjoner til medelever. Inkluderende fellesskap skapes gjennom din aktive involvering og ledelse.

For å skape et fellesskap i klassen og på skolen må dere jobbe med å styrke samhørighet og trygge og gode relasjoner på tvers av etablerte vennegrupper. Dette arbeidet må bygge på god kjennskap til dynamikker og samspillet mellom elevene. Å utvikle og opprettholde trygge og gode relasjoner er et kontinuerlig arbeid.

Referanser

Ahnert, L., Pinquart, M., & Lamb, M. E. (2006). Security of children's relationships with nonparental care providers: A meta-analysis. *Child Development*, 77(3), 664-679.

Allen, J. P., Grande, L., Tan, J., & Loeb, E. (2018). Parent and peer predictors of change in attachment security from adolescence to adulthood. *Child Development*, 89(4), 1120-1132.

Barr, J. J. (2011). The relationship between teachers' empathy and perceptions of school culture. *Educational Studies*, 37(3), 365-369.

Barr, J. J., & Higgins-D'Alessandro, A. (2007). Adolescent empathy and prosocial behavior in the multidimensional context of school culture. *The Journal of Genetic Psychology*, 168(3), 231-250.

Baker, J. A., Grant, S., & Morlock, L. (2008). The teacher-student relationship as a developmental context for children with internalizing or externalizing behavior problems. *School psychology quarterly*, 23(1), 3.

Cornelius-White, J. (2007). Learner-centered teacher-student relationships are effective: A meta-analysis. *Review of Educational Research*, 77(1), 113-143.

Davis, K. S., & Dupper, D. R. (2004). Student-teacher relationships: An overlooked factor in school dropout. *Journal of Human Behavior in the Social Environment*, 9(1-2), 179-193.

Ertesvåg, S. K., & Roland, E. (2015). Professional cultures and rates of bullying. *School Effectiveness and School Improvement*, 26(2), 195-214.

Hofkens, T. L., & Pianta, R. C. (2022). Teacher–student relationships, engagement in school, and student outcomes. I: Reschly, A. & Christensson, S.L.(red). *Handbook of research on student engagement* (side 431-449). Springer International Publishing.

Kincade, L., Cook, C., & Goerdts, A. (2020). Meta-analysis and common practice elements of

universal approaches to improving student-teacher relationships. *Review of Educational Research*, 90(5), 710-748.

Li, J., & Xue, E. (2023). Dynamic interaction between student learning behaviour and learning environment: Meta-analysis of student engagement and its influencing factors. *Behavioral Sciences*, 13(1), 59.

Løvlie-Schibbye, A.L. og Løvlie, E. (2017). *Du og barnet*. Universitetsforlaget

Marengo, D., Fabris, M. A., Prino, L. E., Settanni, M., & Longobardi, C. (2021). Student-teacher conflict moderates the link between students' social status in the classroom and involvement in bullying behaviors and exposure to peer victimization. *Journal of Adolescence*, 87, 86-97.

McGrath, K. F., & Van Bergen, P. (2015). Who, when, why and to what end? Students at risk of negative student-teacher relationships and their outcomes. *Educational Research Review*, 14, 1-17.

Riley, P. (2010). *Attachment theory and the teacher-student relationship: A practical guide for teachers, teacher educators and school leaders*. Routledge.

Roorda, D. L., Koomen, H. M., Spilt, J. L., & Oort, F. J. (2011). The influence of affective teacher-student relationships on students' school engagement and achievement: A meta-analytic approach. *Review of Educational Research*, 81(4), 493-529.

Roorda, D. L., Jak, S., Zee, M., Oort, F. J., & Koomen, H. M. (2017). Affective teacher-student relationships and students' engagement and achievement: A meta-analytic update and test of the mediating role of engagement. *School Psychology Review*, 46(3), 239-261.

Scales, P. C., Pekel, K., Sethi, J., Chamberlain, R., & Van Boekel, M. (2020). Academic year changes in student-teacher developmental relationships and their linkage to middle and high school students' motivation: A mixed methods study. *The Journal of Early Adolescence*, 40(4), 499-536.

Schibbye, A.L. (2009). *Relasjoner. Et dialektisk perspektiv på eksistensiell og psykodynamisk psykoterapi*. Universitetsforlaget.

Sulkowski, M. L., & Simmons, J. (2018). The protective role of teacher-student relationships against peer victimization and psychosocial distress. *Psychology in the Schools*, 55(2), 137-150.

Thijssen, M. W., Rege, M., & Solheim, O. J. (2022). Teacher relationship skills and student learning. *Economics of Education Review*, 89, 102251.

Thornberg, R., Wegmann, B., Wänström, L., Bjereld, Y., & Hong, J. S. (2022). Associations

between student–teacher relationship quality, class climate, and bullying roles: A Bayesian multilevel multinomial logit analysis. *Victims & Offenders*, 17(8), 1196-1223.

Thornberg, R., Wänström, L., Sjögren, B., Bjereld, Y., Edling, S., Francia, G., & Gill, P. (2024). A multilevel study of peer victimization and its associations with teacher support and well-functioning class climate. *Social Psychology of Education*, 27(1), 69-88.

Wang, C., Swearer, S. M., Lembeck, P., Collins, A., & Berry, B. (2015). Teachers matter: An examination of student-teacher relationships, attitudes toward bullying, and bullying behavior. *Journal of Applied School Psychology*, 31(3), 219-238.

Filmer

- [Relasjoner](#)
- [Relasjonskompetanse](#)
- [Kjernekvadranten \(med blick på seg selv\)](#)
- [Reparasjonens kraft](#)

Relevante ressurser

- [Undersøkelser i skolemiljøsaker](#)
- [Tiltak i skolemiljøsaker](#)
- [Inkluderende fellesskap](#)
- [Kompetansepakke om trygt og godt skolemiljø \(modul 3\)](#)

Regelverk

- [Overordnet del 2.5.1.](#)
- [Overordnet del 3.2.](#)

Refleksjonsspørsmål

- Hvordan jobber vi aktivt for å bygge gode relasjoner med elevene våre?
- Hvordan jobber vi for at alle elever blir sett, forstått og verdsatt for den de er?
- Hvordan håndterer vi situasjoner der relasjoner mellom ansatte og en elev ikke fungerer

optimalt?

- Hvordan reflekterer vi over egen rolle og bidrag i relasjonen når det oppstår utfordringer?
- Hvordan identifiserer vi egne triggere i møte med ulike typer atferd hos elever, og hvordan håndterer vi disse?
- Hvordan bidrar vi til å skape et inkluderende fellesskap i klassen og på skolen?
- Hvordan jobber vi med å styrke samhørighet og trygge og gode relasjoner på tvers av etablerte vennegrupper?
- Hvordan bruker vi kjennskapen vi har til dynamikker og samspillet mellom elevene for å utvikle og opprettholde trygge og gode relasjoner?